

The Journal of Academic Social Science Studies

JASSS

International Journal of Social Science

Doi number:<http://dx.doi.org/10.9761/JASSS7946>

Number: 74 , p. 165-185, Spring 2019

Araştırma Makalesi / Research Article

Yayın Süreci / Publication Process

Yayın Geliş Tarihi / Article Arrival Date - Yayın Kabul Tarihi / Article Acceptance Date

13.12.2018

22.02.2019

Yayınlanma Tarihi / The Published Date

25.03.2019

TÜRKÇE VERİNTİLER SÖZLÜĞÜ'NDE SEBZE VE MEYVE ADLARI

*VEGETABLE AND FRUIT NAMES IN TURKISH SENDER
DICTIONARY*

Dr. Öğr. Üyesi Serpil Soydan

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-7180-8769>

*Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı
Bölümü, srp_syd78@hotmail.com*

İlker Battal

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3635-5607>

*Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Yüksek Lisans
Öğrencisi, ilker.battal@hotmail.com*

Öz

Dil, bir milletin kimliğini ortaya koyan, kültür taşıyıcı olma özelliği gösteren, seslerden oluşmuş bir kurumdur. Bu sosyal kurum içerisinde yer alan sözcükler, yalnızca o dilin sözcüklerinden oluşmaz. Deyimler, kalıplaşmış sözler, atasözleri, terimler ve çeşitli anlatım kalıpları da bu söz varlıkları içerisinde dâhil edilir. Dilin yapı taşı olan sözcükler, dilin bu kültür taşıyıcı özelliği ile nesillerden nesillere aktarılır. Söz varlığı içinde özellikle temel sözcükler alanında incelenen bitki adları, dil biliminin anlam boyutundaki dallarından biri olan ad bilimi içinde değerlendirilir. Bu çalışmada, bitki adlarından sebze ve meyve adları incelenmeye çalışılmıştır. Sebze ve meyve adlarını tespit edebilmek için Türkçe Verintiler Sözlüğü kullanılmıştır. Türkçenin değişik lehçelerinden sözleri barındıran bu sözlük, Türkçeden başka dile bilgi aktarmış, geçtiği dilin anlam alanında yerleşmiş sözlük birimlerinin yer aldığı eserdir. Bu makalenin amacı, Türkçe Verintiler Sözlüğünde yer alan sebze ve meyve adlarını sayısal açıdan tespit etmek ve hangi dillere geçtiğini göstermeye çalışmaktır. Türkçe Verintiler Sözlüğünde toplamda yirmi yedi sebze türü tespit edilmiştir. Sayısal veri açısından diğer dillere en fazla sayıda geçen sebzeler olarak; patlıcan (13), pırasa ve bamyası (9), kabak ve pancar

(8), fasulye ve çükündür (7), karnabit, marul, turp (6)'un kullanıldığı tespit edilmiştir. Sayısal veri açısından diğer dillere en az sayıda geçen sebzeler; acur, alabaş, ali bey otu, hıyar, berengi, semizotu (2), domates, patates, sarımsak (3)'tür.

Türkçe Verintiler Sözlüğünde toplamda kırk bir (41) meyve türü tespit edilmiştir. Sayısal veri açısından diğer dillere en fazla sayıda geçen meyveler; limon (13), bostan (12), Bey armudu (11), karpuz (10), vişne (9), kestane, kavun, dut, armut (8), hurma, nar, şeftali, kayısı (7); en az sayıda geçenler ise; akdut (1), altınbaş (1), ananas (1), kuş üzümü (1), yamışan (1); banana (2), çavuş üzümü (2), hindistan cevizi (2), yeni bahar (2)'dir.

Anahtar Kelimeler: Türkçe Verintiler Sözlüğü, Ad, Sebze, Meyve, Bitki

Abstract

Language is an institution that shows the identity of a nation and is a culture carrier and is made up of sounds. The vocabulary of this social institution is not only composed of the words of that language. Idioms, stereotypes, proverbs, terms and various narrative patterns are also included in these utterances. The vocabulary of the language, which forms the construction of the language, is transferred from generation to generation with this culture bearing characteristic of language. The names of plants, which are examined in the field of basic vocabulary especially in vocabulary, are considered within the science of name, which is one of the branches of meaning of linguistics. In this study, the names of vegetables and fruits from plant names were tried to be evaluated. In order to identify the names of vegetables and fruits, Turkish Sender Dictionary was used.

Turkish Sender Dictionary, which contains words from various dialects of Turkish, is a work of Turkish language, which give information to other languages from Turkish, and contains information units in the semantic field of language. The aim of this article is to determine the terms of vegetables and fruits in Turkish Sender Dictionary with numerical data and try to show which languages they have. A total of twenty seven vegetable species were identified in the Turkish Sender Dictionary

In terms of numerical data as the highest number of vegetables in other languages; eggplant (13), leek and okra (9), zucchini and beet (8), bean and beet (7), cauli, lettuce, radish (6) has been used.

Vegetables with the least number of other languages in terms of numerical data; gherkin kohlrabi, ali bey herb, cucumber, berengi, purslane (2), tomato, potato, garlic (3).

Forty-one (41) fruit species were identified in Turkish Sender Glossary. In terms of numerical data, the highest number of fruits in other languages; lemon (13), bostan (12), bey pear (11), watermelon (10), cherry (9), chestnut, melon, mulberry, pear (8), date, palm, pomegranate, peach, apricot (7); species with the least number, white-mulberry (1), gold-headed (1), pineapple (1), currant (1), mespilus (1); banana (2), sergeant grape (2), coconut (2), new spring (2).

Key Words: Turkish Sender Dictionary, Names, Vegetable, Fruit, Plant

Giriş

Dil, bir milletin kimliğidir. Dilin yapısını oluşturan sözcükleri de bu milletin sosyal ve kültürel yapısını ortaya koyan önemli dil birlikleridir ve dilin kültür taşıyıcı özelliği ile nesillerden nesillere aktarılır.

Bir dilin sözcükleri içinde yalnızca o dilin sözcükleri değil, deyimleri, kalıp sözleri, kalıplaşmış sözleri, atasözleri, terimleri ve

çeşitli anlatım kalıpları da yer alır. Sözcükleri, sadece bir dilde birtakım seslerin bir araya gelmesiyle kurulmuş simgeler, kodlar ya da dilbilimindeki terimiyle göstergeler olarak değil, aynı zamanda o dili konuşan toplumun kavramlar dünyası, maddi ve manevi kültürünün yansıtıcısı, dünya görüşünün bir kesiti olarak değerlendirilir (Aksan, 2006, s. 7).

Söz varlığı içinde özellikle temel söz-varlığı alanında incelenen bitki adları, dil biliminin anlam boyutundaki dallarından biri olan ad bilimi içinde değerlendirilir. Ad bilimi, adları kavram-sözcük ilişkisine dayalı olarak inceler, özel adların verilmiş yollarını, nedenlerini, adların kaynağını, kökenlerini araştıran dil bilimi dalıdır. Ad bilimi sözcük-kavram ilişkisine önem verdiği için herhangi bir kavramdan hareket ederek söz konusu kavramın herhangi bir dilde nasıl anlatım bulunduğunu ve anlatımda hangi etkenlerin rol oynadığını araştırır (Bayraktar, 2006, s. 132).

Bitki adları ile ilgili tespit edilebilen çalışmalardan bazıları şöyledir:

Şeyda Özkan, Anadolu Türk Folklorunda Bitki Adlarının Veriliş Hikâyeleri Üzerine Bir İnceleme; Kürşat Efe, Türkiye Türkçesi Ağzlarında Bitki ve Hayvan İsimleri; Özlem Bayrak, Tarihi Türk Lehçelerinde Bitki İsimleri ve Fatih Alkayış'ın Türkiye Türkçesinde Bitki Adları adlı yüksek lisans ve doktora tez çalışmaları ile Betül Ulutürk, Kıpçak Türkçesi Söz Varlığındaki Meyve Vermeyen Ağaç Adları Üzerine Bir İnceleme; Zafer Önlü, XIV. ve XV. Yüzyıl Anadolu Türkçesi Botanik Terimleri; İlhan Uçar, Türkiye Türkçesinde Organ Adlarıyla Oluşturulmuş Bitki Adları; Fatih Alkayış, Türkçede Kullanılan Alıntı Bitki Adları; Bahadır Güneş, Derleme Sözlüğü'ne Göre Trabzon, Rize ve Artvin İllerine Ait Bitki Adlarının Kavram Düzeyi; Serdar Bulut, Eski Uygur Türkçesinde Türkçe Bitki Adlandırılmaları-1: Yiyecek-İçecek Olarak Kullanılan Bitkiler, Burak Telli, Ondokuzuncu Yüzyıl Osmanlı Dönemi Tıp, Ecza Kitabı: Kenzû's-Sıhhatü'l-Ebdâniyye Eser-i Mürşîd-i Osmanîyye'de Bitki Adları; Mehmet Gürlek, eAlâ'im-i Cerrâhîn'de Geçen Bitki Adları, Pakize Küçükler, Lügât-i Müşkilât-ı Eczâ'da Türkçe Bitki Adları gibi birçok makale çalışmaları da vardır. Bu çalışmalarda yapılan tasniflerin genel olarak yapı (morfolojik), köken (etimolojik), anlam, tarihî gelişimleri, hangi dönemlerde ortaya çıktıkları gibi pek çok

açıdan değerlendirilmeye çalışılmıştır.

Bitkiler âlemi; cins, tür, çeşit ve familyaları yönünden bir okyanus gibi sınırsız boyutlardadır (Ebcioglu, 2009, s. 7). Bitkiler, insan hayatında önemli bir yere sahiptir. Bitkilere verilen adlar, toplumların dünyaya bakış açıları ve algılayışları hakkında birçok ipucunu da içerisinde barındırmaktadır. Türkçenin bitki adları bakımından çeşitliliğine bakıldığında, Türkiye'nin coğrafi açıdan zengin bitki türlerine sahip olduğu görülür. Bu çalışmada bitkiler âleminde sebze ve meyveler değerlendirilmeye çalışılmıştır. Sebze ve meyve terimlerinin tespitinde Türkçe Verintiler Sözlüğü'nden yararlanılmıştır.

Türkçe Verintiler Sözlüğü, Türkçenin değişik lehçelerinden sözlere barındırmaktadır. Ayrıca Türkçeden başka dile bilgi taşımış, gittiği dilin anlam örgüsünde kendisine yer bulmuş sözlük birimlerinden oluşmaktadır. Türkçenin değişik lehçelerine ait sözler aynı maddede toplanmaya çalışılmıştır. Ayrıca, maddelerin Türkçe olup olmadıklarını göstermeye yardımcı olmak için maddelerin altına, sözlerin diğer aile üyelerinden bazılarına işaret edilmiştir (Karaağaç, 2008, s. III).

Bu çalışmanın diğer çalışmalardan farkı, Türkçe Verintiler Sözlüğü'ndeki bitki adlarının, kavramsal açıdan sebze ve meyve adları olarak iki başlık altında değerlendirilmesi, sayısal açıdan tespiti, diğer dillerdeki kullanım şekillerinin gösterilmeye çalışılmasıdır. Sebze ve meyve adlarının anlamları verilirken sadece terim anlamları verilmiş, diğer anlamları verilmemiştir. Tespit edilen bitki adlarına ilişkin tasnifler ve örnekler şöyledir:

I. Sebze ve meyveler

I.1. Sebzeler

Acur: Kabakgillerden kabuğu çizgili ve tüylü, sarımtırak, yeşil veya sarı üzeri yeşil lekeli, irice bir hıyar (TVS, 2008: s.5).

Yun. acúri "acur, bir tür salatalık" (Kuk., s. 20; Geor., s. 224)

Alabaş: Turpgillerden, şalgama benzeyen bir bitki (TVS, 2008, s.20).

Bul. alabás "bir turp cinsi" (Gab., s. 39; Alf., s.6).

- Ali bey otu:** 1. Alibey buğdayı. 2. Turp (TVS, 2008: 26).
- Bul. alı-bey-otú "pancar; turp" (Alf., s. 7).
- Bamya:** 1. Ebegümeçigillerden bir bitki. 2. Bu bitkinin hem taze, hem kurutularak yenilen ürünü (TVS, 2008, s.77).
- Far. bāmiye "bamya; tulumba tatlısı" (FTS; GK).
- Ar. bāmyā "bamya" (ŞY, s.106).
- Rus. bāmiya, bāmiy struçki "bamya" (Fas. I, s.120).
- Erm. bamya "bamya" (Aç., s.284).
- Rom. bamă, bamie, bambă "bamya" (Mik., s.20; Lok., s.210; Rol.,s.72).
- Bul. bāmya "bamya" (Mik., s.20; Gran., s.139; Gab., s.81; Alf., s.22).
- Srp. bāmja, māmija, bāmuja, bāmlja "bamya" (Mik., s.20; Škal., s.119).
- Arn. bāmje, bamjē "bamya" (Mey., s.25; Bor., s.21).
- Mak. bamya "bamya" (Nas., s.25, s.45, s.206).
- Yun. bāmnia, bāmia "bamya" (Mik., s.20; Alp., s.6; Kuk., s.63; Geor., s.231; Gia., s.110).
- Ing. bamia "bamya" (Çal., s.68).
- Berengi:** Patates (TVS, 2008, s.102).
- Çin. pírándikè "bir çeşit şekerli bisküvi; bisküvi; pasta" (HWC, s.273; Alim.).
- Rus. barāngi "yumru, patates" (Şip., s.60).
- Çükündür:** Pancar (TVS, 2008, s.217).
- Far. çugundur, çoğonder "pancar; turp" (TMEN, s.1086; FTS).
- Ur. çukandar, çukundar, çukaddar "pancar" (UTK; IUL; TMEN, s.1086; Tek.).
- Ar. şavāndar "pancar" (Kun., s.162).
- Erm. çakundeg "pancar" (TMEN, s.1086).
- Bul. çukundur "turp, kırmızı turp; pancar" (Mik., s.43; TMEN, s.1086; Gab., s.912; Alf., s.288).
- Srp. čukúndruk "pancar; turp, bayır turpu" (Mik., s.43; Škal., s.181).
- Yun. çuhundúr "şeker pancarı" (Geor., s.80).
- Domates:** 1. Patlıcangillerden, yaprakları tüylü, çiçekleri salkım durumunda, vitamince zengin, kırmızı ürünü için yetiştirilen bir bitki. 2. Bu bitkinin yenilen kırmızı veya yeşil ürünü (TVS, 2008, s.257).
- Bul. domát "domates" (Alf., s.78).
- Mak. domat "domates" (Nas., s.38, s. 45).
- Yun. domates "domates" (Alp., s.6).
- Fasulye:** 1. Fasulyegillerden, barbunya, çalı, ayşekadın, horoz gibi birçok türleri bulunan bitki. 2. Bu bitkinin sebze olarak yararlanılan yeşil ürünü ve kuru tohumları (TVS, 2008, s.296).
- Ar. fāşūlya "fasulye" (Kun., s.189; ŞY, s.266).
- Erm. fasulya "fasulye" (Aç., s.373).
- Mac. faszuly, fasulliu "fasulye" (Mey., s.111; MTESz. III, s.126).
- Rom. fasole, fasuli, faćula, facola "fasulye" (Mey., s.111; ML, s.6464).
- Bul. fasul, vasul "fasulye" (Mik., s.61; Mey., s.111, s.323).
- Arn. fasul pasul, pazul "fasulye" (Mey., s.111, s.323).
- Yun. fasúli, fasúlia "fasulye" (Mik., s.61; Mey., s.111, s.323).
- Hıyar:** 1. Kabakgillerden, uzun, iri meyveli, sürüngen, bir yıllık otsu bir bitki. 2. Bu bitkinin ürünü. (TVS, 2008, s.369).
- Ar. hiyār "salatalık" (ŞY, s.201; Prok., s.58).
- Erm. hiyar "salatalık; kaba erkek" (Aç., s.182).
- Ispanak:** Ispanakgillerden, yaprağından sebze olarak yararlanılan bir bitki (TVS, 2008, s.379).
- Erm. íspannak, ispanak "ispanak" (Aç., s.113).
- Rom. spanac "ispanak" (Lok., s.126; ML, s. 706).
- Arn. spanak "ispanak" (Bor., s.120).
- Yun. spanáki "ispanak" (Alp., s.9).
- Kabak:** 1. Kabakgillerden, birçok türleri olan bir bitki. 2. Bu bitkinin türlerine göre yemeği ve tatlısı yapılan ürünü (TVS, 2008, s.407).
- Far. kabak "kabak; eğlencelik kabak çekirdeği" (TMEN, s.1419; Erş., s.205).
- Ar. kabak "kabak" (Ayt., s.79).
- Rus. kabák, kabáka, kebéka, kibéka kabaçók, tebéka "kabak, uzunca ak kabak; kabak yemeği; meyhanecilik, kabakla içki içilen ve satılan yer"; kabátçik "meyhaneci" (Fas. II, s.148, s.220; IV, s.35; Şip. 145, s.177, s.313; TMEN, s.1419;

- Men., s.44; Dev., s.76; RTS).
- Erm. kabak "kabak; aptal; olmamış bostan"; kabakçı "kabak satıcısı" (Aç., s.166).
- Mac. kobak "kabak" (Gom., s.202; TMEN, s.1419; MTESz. II, s.507; Lig., s.81).
- Fin. kapakka "meyhane" (SKES, s.159a; Mfö.).
- Bul. kabák "kısa gagalı ve beyaz renkli güvercin; kabak sebzesi; boynuzsuz hayvan"; kabakçıya "kabak üreten veya satan; Hristiyan vergi toplayıcı"; kabakçılık "kabak yetiştirme işi; vergi memurluğu" (Gran., s.179; Gab., s.310; Alf., s.111).
- Yun. kabáki "kabak; olmamış meyve" (Kuk., s.41; Geor., s.167).
- Karnabit:** Karnabahar (TVS, 2008, s.451).
- Ar. řarnabit "karnabahar" (Kun., s.204).
- Erm. karnabit "karnabahar" (Aç., s.198).
- Rom. conopidă "karnabahar" (Mey., s.214).
- Bul. karnabít "karnabahar" (Gran., s.146; Gab., s.342; Alf., s.130).
- Arn. kunipide "karnabahar" (Mey., s.214).
- Yun. karnabíti "karnabahar" (Mey., s.214; Kuk., s.43).
- Keşir:** Havuç; pancar (TVS, 2008, s.491).
- Bul. keşir "pancar" (Alf., s.144).
- Labada:** Karabuğdaygillerden, dere kıyılarında, sulak çayırarda kendiliğinden yetişen, çok yıllık ve yaprakları sebze olarak kullanılan bir bitki, efelek (TVS, 2008, s.564).
- Rus. lebedá, lebodá "efelek, kara pazi, unluca otu" (Şip, s.220).
- Çek. lebeda, loboda "karapazı, efelek" (Blaš., s.100).
- Rom. lobadă, lobodă "labada bitkisi" (Lok., s.1284).
- Bul. lebédká "labada, efelek" (Gab., s.438; Alf., s.171).
- Lahana:** Turpgillerden, güz ve kış sebzesi olarak yetiştirilen ve birçok türü olan bitki, kalem (TVS, 2008, s.564).
- Ar. lahāna "lahana" (Kun., s.239; ŞY, s.322; Ayt., s.97).
- Rus. lahana "lahana" (Fas. II, s.467).
- Erm. lahana "lahana"; lahanacı "lahana satan"; lahana turşusu "lahana turşusu"; lahana kafalı "ahmak" (Ac., s.150).
- Bul. laynák "lahanalık, bahçe, sebze bahçesi" (Alf., s.169).
- Srp. laháni, lahāni "lahana renginde olan" (Škal., s.430).
- Arn. Ijakné, Ijakén, lakér, Ijakré "bitki; sebze, lahana"; I'aknarmé "lahana"; Ijaknúr, Ijakruar "bir yemek" (Mik., s.15; Mey., s.236).
- Mak. lana "lahana" (Nas., s.37, s.45, s.194).
- Yun. lahéno, lahanon "lahana" (Mik., s.15; Alp., s.16).
- Marul:** Birleşikgillerden, geniş ve uzun olan yeşil yaprakları taze olarak yenilen bir bitki (TVS, 2008, s.587).
- Erm. marul "marul"; marulci "marul satıcısı" (Aç., s.228).
- Rom. marulă, marolă "marul" (Mik., s.21; Mey., s.261; Lok., s.1430).
- Bul. marúl, maruli, marúlya "marul" (Mik., s.21; Mey., s.261).
- Srp. marulja "marul" (Mik., s.21).
- Arn. marul, maruljé "marul; marul salatası" (Mik., s.21; Mey., s.261).
- Yun. maruli, maruláki "marul" (Mik., s.21; Mey., s.261; Alp., s.12).
- Pancar:** 1. Ispanakgillerden, vitamince zengin bir bitki. 2. Bu bitkinin şeker elde edilen kalın ve etli kökü (TVS, 2008, s.672).
- Far. pancar, çükündür, çugundur "pancar" (Erş., s.81).
- Ar. pancar, bancar, bāncār "pancar, şeker pancarı" (Muh., s.166; ŞY, s.145; Prok., s.45; Ayt., s.109).
- Erm. pancar "pancar" (Aç., s.345; Eug. II, s.305).
- Rom. pangea, pangea "pancar; pazi" (Mik., s.37; Mey., s.321; Lok., s.1621).
- Bul. pancár "pancar" (Gab., s.592; Alf., s.207).
- Arn. panxhar "kızıl turp, pancar" (Mey., s.321; Bor., s.102; ATS).
- Mak. pancar "pancar" (Nas., s.45).

- Yun. pancári, pancáris "pancar" (Mev., s.321; Kuk., s.80; Gia., s.131).
- Patates:** 1. Patlıcangillerden, yaprakları ve sürgünleri acı bir bitki. 2. Bu bitkinin toprak altında oluşan, nişastaca zengin, yenebilen yumruları (TVS, 2008, s.678).
- Ar. batātis "patates" (Prok., s.47).
- Erm. patatez "patates" (Aç., s.343).
- Yun. patatés "patates" (Alp., s.15).
- Patlıcan:** 1. Patlıcangillerden, kalın saplı, uzunca yapraklı otsu bitki. 2. Bu bitkinin mor renkli, uzunca veya toparlak ürünü (TVS, 2008, s.679).
- Ar. bacından, bagingar, buduncan "patlıcan"; bāncān franci "domates" (Kun., s.36; Prok., s.47).
- Rus. bakláján, badalján ""patlıcan" (Fas., I, s.110; Şip., s.44, s.52; Dev., s.66).
- Erm. patlıcan "patlıcan"; patlıcanci "patlıcancı" (Aç., s.344).
- Mac. padlızsán, török paradicsom "patlıcan" (MTESz. III, s.56; GK).
- Rom. pătlăgea "domates"; pătlăgică "patlıcan"; pătlăginiű "patlıcan renginde olan, koyu mavi" (Mik., s.38; Mey., s.269; Lok., s.161; DP).
- Bul. patlacán "patlıcan" (Gran., s.116, s.151; Gab., s.606; Alf., s.210).
- Çek. baklažan, patlidžan "patlıcan" (Blaš., s.108, s.109).
- Srp. patlidžan "patlıcan" (Mik., s.38; Mey., s.269; Şkal., s.512).
- İt. petanciano "patlıcan" (Tan., s.1029).
- Arn. patlıxhan, patlıxhan, patëllxhan, patëlxhane, patrixhan, patrixhanë, patërxhane, patlexhane "patlıcan" (Mik., s.38; Mey., s.269; Bor., s.103).
- Mak. patlıcan "patlıcan" (Nas., s.35, s.45, s.178).
- Yun. patlıcána, patlıcáni "patlıcan" (Mik., s.38; Mey., s.269).
- Ing. berengena, brinjal, badenjan "patlıcan" (Çal., s.74).
- Pazı:** İspanakgillerden yaprakları sebze olarak kullanılan bir bitki, yaban pancarı, yabani ispanak (TVS, 2008, s.682).
- Erm. pazı "pazı" (Aç., s.343).
- Bul. paziya "tırlı bir bitki, yabani pancar" (Mik., s.38; Gab., s.587; Alf., s.206).
- Srp. pázija "sarımtırak renkli bir sebze" (Mik., s.38; Şkal., s.513).
- Arn. pazi "pazı otu" (Mik., s.38; Mey., s.325; Bor., s.104).
- Yun. pazı, paziá "pazı otu" (Mik., s.38; Mey., s.325; Kuk., s.79).
- Pırasa:** Zambakgillerden, sapından yararlanılan, çok yıllık bir kış sebzesi (TVS, 2008, s.691).
- Ar. birāsa, irāşa, barasya "pırasa" (Muh., s.166; Kun., s.38; ŞY, s.109; Ayt., s.111).
- Rus. pras "pırasa" (Şip., s.261).
- Erm. pırasa "prasa" (Aç., s.351).
- Mac. prašiu "pırasa" (Mey., s.351).
- Rom. praž, praj, praz "pırasa"; prašiu "pırasa biçim veya renginde olan" (Mik., s.40; Mey., s.351).
- Bul. pras, praz "pırasa" (Mey., s.351).
- Srp. prása "pırasa" (Şkal., s.524).
- Arn. pras, prasé, prasse, preš "pırasa" (Mik., s.40; Mey., s.351).
- Yun. práson "pırasa" (Mik., s.40; Mey., s.351).
- Roka:** Turpgillerden, yaprakları salata gibi yenen, 20-40 cm. yüksekliğinde, sebze olarak bahçelerde yetiştirilen, kokulu, 1-2 yıllık bir bitki (TVS, 2008, s.709).
- Arn. roké "roka" (Mey., s.368).
- Yun. orka, rúka "roka" (Mey., s.368).
- Sarımsak:** 1. Zambakgillerden, 25-100 cm. yükseklikte, yapraklarında, saplarında ve toprak altındaki soğan biçimli sürgünlerinde kokulu yağ bulunan bir kültür bitkisi. 2. Bu bitkinin baharat olarak kullanılan dişli bölümü (TVS, 2008, s.732).
- Far. sarımsak "sarımsak" (TMEN, s.1238).
- Rus. çeremşá "sarımsak" (Şip., s.387).
- Srp. saránsak, saramsak, saránsak, sarámsak "sarımsak" (Kak., s.352; Şkal., s.352).
- Semizotu:** Semizotugillerden, etli ve mayhoş yaprakları sebze olarak yenilen otsu bir bitki (TVS, 2008, s.743).
- Erm. semizot "semizotu" (Aç., s.312).

Bul. semíz-otú "semizotu" (Alf., s.230).

Soğan: 1. Zambakgillerden, yemeklere tat vermek için yumrumsu ve yeşil yaprakları kullanılan ıtırli bitki. 2. Çiğdem, lale, zambak, sarımsak gibi bitkilerin toprak altındaki yumru kökü (TVS, 2008, s.764).

Far. sūgān, sūh "soğan" (Erş., s.173).

Erm. sag, síg "soğan" (Eug. II, s.304).

Mac. hagyma "soğan" (Gom., s.147).

Bul. sugán, sován "soğan"; soganliya, suginliyi "soğanlı"; adasovan "ada soğanı, bir soğan türü"; kabá sován "soğan" (Gran., s.153; Alf., s.112, s.234, s.235).

Srp. sógan, ságan "soğan"; sogánlija "et suyuna batırılan ekmeğin parçalarının soğanla kavrulması yoluyla yapılan yemek"; sógandolma, ságandolma "soğan dolması" (Škal., s.569).

Taramgu: Kabak (TVS, 2008, s.815).

Rus. taramişek "yabankabağı, ülungür, binkulaç" (Fas. IV, s.21).

Turp: 1. Turpgillerden, yaprakları tüylü, çiçekleri beyaz, sarı, mor renkli bir bitki. 2. Bu bitkinin etli, yenilen kökü (TVS, 2008, s.863).

Far. turma, turp, turup, torop "turp"; torobçe "küçük kırmızı turp" (TMEN, s.897; FTS).

Rus. durmán "boru çiçeği, tatalacı, cin otu, kokar ot" (Fas. I, s.555).

Erm. turp "turp; sağlıklı" (Aç., s.138).

Mac. torma "turp" (Gom., s.309; TMEN, s.897; MTESZ. III, s.945).

Bul. trup "turp" (Alf., s.253).

Mak. turpiya "turp" (Nas., s.25, s.207).

I.2. Meyveler

Akdut: Beyaz renkte olan dut (TVS, 2008, s.16).

Rom. aqud, acdud "beyaz dut" (Şay. III, s.28).

Altınbaş: Genellikle Ege bölgesinde yetişen, yuvarlak, kalınca kabuklu güzel bir kavun türü (TVS, 2008, s.28).

Srp. áltunbaş "sarı renkli arsenik alaşımı" (Skal., s.91).

Ananas: 1. Ananasgillerden, sıcak ülkelerde yetişen bir ağaç. 2. Bu ağacın tadı, kokusu çok beğenilen meyvesi (TVS, 2008, s.32).

Rus. anaşá "kenevir, haşhaş; narkotik, esrarar" (Şip., s.33; Men., s.23; Dev., s.64).

Armut: 1. Gülgillerden, çiçekleri beyaz, yurdumuzun her yerinde yetişen bir ağaç. 2. Bu ağacın rengi sarıdan yeşile kadar değişebilen tatlı, sulu, yumuşak, ufak çekirdekli meyvesi (TVS, 2008, s.40).

Far. amrod, amrut, armud, anbarut, emrüd "armut" (TMEN 1966; Erş., s.32, s.39; FTS).

Ar. Carmüt "armut" (ŞY, s.261; Ayt., s.33).

Rus. armúd "armut; ayva" (Fas. I, s.87; Şip., s.37; Dev., s.64).

Erm. armud "armut ağacı, armut ağacının meyvesi; sert, kaba, kalın kafalı, anlayışsız" (Aç., s.81).

Mac. kórte "armut"; kálmánkórte "karaman armudu" (Gom., s.225; MTESZ. II, s.328, s.621; Lig., s.121).

Bul. armúd "armut; armudié "eski Türk kurusu" (Alf., s.13).

Srp. ármut "armut" armudija "Çuhadan yapılan çakşırlara işlenen armut biçimli süs"; karámut karaarmut (Skal., s.98, s.396).

Yun. armúti "armut, yaban armudu, çöğür armudu" (Kuk., s.19).

Asma: 1. Asmagillerden, dalları çardak üzerine yayılan bitkilere genel olarak verilen ad. 2. Belirli bir tür üzüm veren bitki (TVS, 2008, s.46).

Ar. āzma, āzmā, azma "dükkân levhası" (SY, s.63). Erm. asma "bağ kütüğü"; asmalík "asma çardağı"; asma kilidi "asma kilit" (Aç., s.77).

Rom. asmaciuc "asmacık; asma çubuğu" (Mik., s.14; Lok., s.125).

Bul. asmá "asma; asma çubuğu"; asmalík "asmalık"; asmaliya "asmalı, asma olan" (Gran., s.163; Gab., s.66; Alf.,

- s.14).
- Srp. àsma, hàsma “asma, üzüm asması” (Skal., s.101).
- Mak. asma “asma, üzüm asması” (Nas., s.44, s.176,s.206).
- Yun. asmás “bağ kütüğü; üzüm asması” (Kuk., s.20).
- Ayva:** 1. Gülgillerden, çiçekleri iri ve pembe yapraklarının altı tüylü, orta yükseklikte bir ağaç. 2. Bu ağacın büyük, sarı renkte, tüylü, mayhoş, dokusu sertçe, ufak çekirdekli meyvesi. krş. alma, arpa, al pa vb. (TVS, 2008, s.58)
- Ar. hiva, hayva “ayva” (ŞY, s.193).
- Rus, ayvá “ayva; ayva ağacı” (Fas. I, s.64: Şip., s.25; SiS, s.19; Dev., s.63).
- Erm. ayva “ayva”; ayvacı “ayva satıcısı”; ayva tüyü “ince kıl, kuş tüyü” (Aç. 70, 71).
- Bul. ayvaniya “ayva, portakal renkli kış elması” (Alf., s.4).
- Srp. avajlija, avajlika, vajlika “bir çeşit elma” (Mik., s.8; Lok., s.39).
- Mak. Avayliya, ayvaliya “ayvalı” (Nas, s.43, s.198)
- Bal kabağı:** 1. İçi turuncu, iri ve tatlı bir kabak türü (TVS, 2008, s.75).
- Bul. bálka “büyük beyaz kabak, balkabağı” (Gab., s.79; Alf., s.21).
- Arn. ballkabak “bal kabağı, iri kabak” (Bor., s.21)
- Mak. balkabak, baukabak “balkabağı” (Nas.,s.45).
- Yun. pálkapay “kabak, bal kabağı” (Gia. 110).
- Banana:** Muz (TVS, 2008, s.78).
- Rom. banană “muz” (Lok., s.211).
- Bey armudu:** 1. Turuncgillerden bir ağaç. 2. Bu ağacın, kabuklarından reçel yapılan ve esans çıkarılan meyvesi (TVS, 2008, s.106).
- Far. bergāmūt “bey armudu” (Erş., s.59).
- Ar. bargamūt “bergamot” (ŞY, s.111).
- Rus. bergamót “beyarmudu, bir armut türü” (Fas. I, s.151; Şip., s.78; GK).
- Erm. bergamot “bey armudu” (Aç., s.292).
- Rom. béy armódi, bergamot, pergamut “bir armut cinsi” (Lok., s.282; ML, s.1019).
- Çek. bergamotka “beyarmudu” (Blaš., s.91, s.106).
- It. bergamotta “değerli bir armut türü, biçimi armuda benzeyen bir portakal” (Dur., s.267).
- Mak. begarma “beyarmudu” (Nas., s.44).
- Alm. bergamotte “lezzetli bir armut türü; bu armuttan elde edilen esans” (Wah., s.302; Sül., s.107).
- Fr. bergamotte, bergamotier “kabuğu çok güçlü bir parfüm olan bergamot esansı yapmaya yarayan narenciye türü” (Lit. I,s.984).
- Ing. bergamot, bergamotte iyi bir armut cinsi, küçük ve lezzetli bir armut cinsi; bergamot esansı” (Web., s.140; Gat., s.90; Çal., s.74).
- Bostan:** 1. Sebze bahçesi. 2. Kavun, karpuz tarlası. 3. Kavun ve karpuz verilen ortak ad (TVS, 2008,s. 124).
- Ar. bustān, bistān “bostan”; bustānci “bostancı” (Kun., s.44; ŞY, s.114; Ayt. , s.46).
- Rus. baštán “bağ bahçe, sebze bahçesi, bostan” (Fas. I, s.139; Şip., s.73; Dev., s.68; RTS), ,
- Erm. bostan “bağ bahçe; kavun karpuz türü meyve”; bostancı “bağ bahçe işleriyle uğraşan” (Aç., s.301).
- Mac. bosztán “bostan, bağ bahçe; kabak, yemeklik kabak”; boztanczi, bosztancsi, bosznancsi, bostandsi, bosztāncsi, bostangi, bostanzi, bustandsi, bostansi, bosztancsia, bosztanzsia, boztansia bostancı”; bosztancsi basa, bosztandzsi basa, bosztāndzsi pasa, bosztancsy basi, bosztandcsi passa, bostandsi passi “bostancı başı”; bosztanczi csauzok “bostancı çavuşu”: bosztandsilar kiája “bostancı kahyası” (MTESz. I, s.353; Kak., s.77; Bak., s.322).
- Rom. bostan “kabak; kavun karpuz, bahce harım, avlu”; bostană, botsănărie “sebze bahçesi; bostan tarlası”; bostangiü “bostancı, bahçıvan; kavun karpuz yetiştiren saray askeri”; bostangi-başa “bostancı başı” (Mik., s.30; Şay. III, s.20; Lok., s.332 Wendt. ,

- s.156; Kak., s.78; Bak., s.322; Rol.,s.79).
- Bul. bostán, bostáncé "bostan, kavun karpuz bahçesi; sebze bahçesi", bostanciva "bostancı", bostancibasiya "bostancı başı"; bostancılık "bostancılık"; bostánkorkusu "çok çirkin kimse" (Mik., s.30; Lok., s.332; Kak., s.77; Gran., s.39, s.111, s.168; Gab., s.105; Alf., s.36).
- Srp. bástan, bóstan "kavun-karpuz"; bostándžija "bostancı"; bostándžibaša "yeniçerilikte, bostanlardan sorumlu olan kişi, bostancıbaşı"; bostanzluk "bostancılık, bahçevancılık"; bostánluk "bahçe" (Mik., s.30; Lok., s.332; Kak., s.77; Škal., s.148).
- İt. bottana; bostangi "padişah sarayını korumak ile görevli asker" (Dur., s.268).
- Arn. bostán "kavun karpuz; kavun karpuz tarlası"; bostançi, bostanxhi "bostancı, bostan yetiştiricisi" (Mey., s.42; Kak., s.77; Bor., s.28).
- Mak. bostan "bostan"; bostanciya "bostancı" (Nas., s.35, s.45, s.73, s.100, s.221,s.247).
- Yun. bostáni, postánin "bostan, sebze bahçesi"; bostancís "bostancı, baçıvan", bostancibasis "bostancı başı" (Mik., s.30; Alp., s.7; Kuk., s.68; Kak., s.78; Geor., s.214; Gia., s.127).
- Fr. bostangi "paşanın bahçesinde çalışan, alaya dâhil saray bahçecisi"; bostanglbachi "bostancı başı" (Lit. I, s.1129).
- Ing. bustian "bir çeşit kumaş"; bostangee "padişah sarayını korumak ile görevli asker, saray muhafızı" (Gat., s.91; Çal., s.81).
- Can eriği:** Genellikle yeşilken yenen bir tür erik (TVS, 2008, s.151).
- Ar. canarik, cānarağ "can eriği"; cānargiya "can eriği tanesi" (Kun., s.68; ŞY, s.167; Ayt., s.50).
- Bul. cánerik, cáncá "caneriği" (Gab., s.196; car Alf., s.67, s.68).
- Srp. džānarika "can eriği" (Škal. 233).
- Mak. çampare "canpare" (Nas. 101).
- Yun. caneria "bir erik cinsi, caneriği" (Kuk. 98).
- Çavuş üzümü:** Kabuğu ince, çekirdeği ufak, iri taneli bir tür beyaz üzüm (TVS, 2008, s.183).
- Rus. चाूस "iri ve kırmızı üzüm" (Şip., s.378).
- Bul. चाूस "erken olgunlaşan, iri taneli bir üzüm türü, çavuş üzümü" (Alf., s.282).
- Çilek:** 1. Gülgillerden, sapları sürünge, çiçekleri beyaz bir bitki. 2. Bu bitkinin güzel kokulu, pembe, kırmızı renkli meyvesi (TVS, 2008, s.203).
- Far. çigelek, çiyālek "çilek" (TMEN, s.1110; Erş., s.139).
- Ar. şilek "çilek" (ŞY, s.236; Ayt.,s.55).
- Erm. çilenk "çilek"; çilekçi "çilek satıcısı" (Aç., s.275).
- Mac. szőlő "üzüm"; szőlőkaró "asma kazığı, herek"; szőlőbogyó "üzüm tanesi" (MTESZ. III, s.794).
- Arn. çilek "çilek".
- Dut:** 1. Dutgillerden, kuzey yarım kürenin genellikle ılıman bölgelerinde yetişen, yapraklarıyla ipek böceği beslenen ağaç. 2. Bu ağacın, ak, kara, pembe renkte ekşi veya tatlı, sulu meyvesi (TVS, 2008, s.264).
- Far. tut "dut, dut ağacı"; tut-ferengi "çilek" (FTS; GK).
- Rus. tut, tútovoe, tyútuna, tutóvnik, tútoviy "dut; dut ağacı"; tutovódstvo "dutçuluk" (Fas. IV, s.126; Şip., s.336; SIS, s.524; Men., s.73; RTS).
- Rom. dud "dut ağacı"; dudă "dut meyvesi" (Lok., s.2118).
- Bul. dud "dut ağacı; dut meyvesi"; alyadudú "Ali Ağa dudu"; karadutka "kara-dut"; surdut "kırmızı dut" (Lok., s.2118. Gab., s.220; Alf., s.9, s.80, s.127, s.236).
- Srp. dúd "dut; mordúd "mor dut": šamduda, sanduda "Şam dudu" (Mik., s.51; Lok., s.2118; Skal., s.226, s.467, s.580).

- Arn. dud "dut; dut ağacı"; dudë "dut üzümü" (Mik., s.51; Mey., s.76; Bor., s.45).
- Mak. dut, dutka "dut"; karadutka "karadut" (Nas., s.43).
- Yun. dúti "dut"; dutiá "dut ağacı"; dutlíki "dut bahçesi" (Alp., s.5; Kuk., s.77).
- Düvlek:** 1. Ham kavun, kelek. 2. Kavun, iyi cins kavun (TVS, 2008, s.270).
- Rus. dinya "kavun; kabak" (Fas. I, s. 559).
- Mac. döblöc "kabak, yemek kabağı"; dinnye "kavun"; dönnyetök "yemek kabağı" (MTESz. I, s.640, s.666; Bak., s.292).
- Rom. dovleac "kabak"; dovlecel "su kabağı" (Lok., s.555; Wendt., s.80; Bak., s.292; Rol., s.104).
- Srp. dúlek, túlek "küçük kabak; olgun hâle gelmemiş kavun" (Škal., s.226).
- Elma:** 1. Gülgillerden, çiçekleri pembe veya beyaz bir ağaç. 2. Bu ağacın kabuğu parlak, sert, kırmızıdan yeşile kadar türlü renkte, kokusu hoş, tadı ekşi veya tatlı, dokusu gevrek, ufak çekirdekli meyvesi (TVS, 2008, s.279).
- Far. almila, alimla, alima, ālma "elma" (TMEN, s.2127; Erş., s.25).
- Mac. álma "elma" (Mik., s.4; Gom., s.6; MTESz. I, s.140; Lig., s.11, s.201).
- Rom. alma "elma; doğranmış pırasa" (Lok., s.562).
- Bul. almá "elma; elma kürk, tilkinin kızıl yanak derilerinin birleştirilmesi yoluyla elde edilen kürk" (Gran., s.111; Gab., s.42; Alf., s.8).
- Srp. ālma "elma"; ālma-ćurak "tilki kürkü" (Mik., s.4; Škal., s.89).
- Arn. állme, állmja "elma" (ATS; GK).
- Enginar:** Birleşikgillerden, çok yıllık diken, bitki (TVS, 2008, s.282).
- Ar. anginār "enginar" (ŞY, s.88; Ayt., s.65).
- Erm. enginar "enginar" (Aç., s.102).
- Rom. anghinară "enginar, şifalı bir ota" (Mik., s.57; Lok., s.563).
- Bul. enginar, anginar "enginar" (Mik., s.57; Alf., s.88).
- Arn. enginar "enginar" (Bor. 48).
- Yun. anginara, aghinára "enginar" (Mik., s.57; Alp., s.12).
- Erik:** 1. Gülgillerden, beyaz çiçekli bir ağaç. 2. Bu ağacın kabuğu ince, çeşitli renklerde, mayhoş veya tatlı, eti sulu, tek ve sert çekirdekli yemişi (TVS, 2008, s.285).
- Far. erük "erik; kayısı; zerdali"; erjen "acı badem ağacı" (TMEN, s.1952; Erş., s.32; FTS; GK).
- Erm. erik "erik" (Aç., s.105).
- Rus. oryúk, uryúk "kurutulmuş erik" (Fas. III, s.155; Şip., s.351; Men., s.74).
- Mac. gyúrú-fa "kızılık ağacı; kızılık meyvesi" (MTESz. I, s.1140; Lig., s.21, s.78).
- Bul. erik, yerik "erik meyvesi; erik ağacı" (Alf., s.89).
- Havuç:** Maydanozgillerden, koni biçimindeki etli kökü için sebze olarak yetiştirilen iki yıllık otsu bir kültür bitkisi, yere geçen, pürçüklü (TVS, 2008, s.358).
- Erm. havuç "havuç" (Aç., s.210).
- Bul. aúç "havuç" (Alf., s.15).
- Mak. avuç "havuç" (Nas., s.45).
- Yun. havuçi, havuçis "havuç" (Kuk., s.110; Geor., s.203).
- Hindistan cevizi:** 1. Palmiyegillerden, tropikal bölgelerde yetişen bir ağaç, narcil. 2. Bu ağacın portakaldan büyük, çok sert kabuklu yemişi (TVS, 2008, s.370).
- Erm. hindistan cevizi "hindistan cevizi" (Aç., s.214).
- Srp. hünd-džéviz "hindistan cevizi"; "hindjäg "hint yağı" (Skal., s.331).
- Hurma:** Hurma ağacının yemişi (TVS, 2008, s.375).
- Ar. hurma, hurmā, hürmā "hurma" (ŞY, s.191; Ayt., s.77).
- Rus. hurma, kurmá "hurma" (Fas. II, s.426; IV, s.285; Şip., s.213, s.367; SİS, s.565; Dev., s.97). Erm. hurma "hurma" (Aç., s.191).
- Rom. curmal, hurmal "hurma ağacı"; curmală "hurma meyvesi" (Lok., s.885; Wendt., s.77, s.78, s.154).
- Bul. hurmá "palmiye meyvesi, hurma" (Lok., s.885; Alf., s.265).
- Srp. húrma, úrma "hurma"; hurmáđzik, hurmášica "lokma tatlısı" (Škal.

- ,s.336).
- Arn. hurma, hurmë, korme "hurma" (Borç, s.65).
- Mak. urma "hurma" (Nas., s.35, s.43, s.187).
- Yun. hurmá, hurmás "hurma" (Alp., s.8; Kuk., s.116; Geor., s.203).
- İncir:** 1. Dutgillerden, asıl yurdu Akdeniz kıyıları olan, yaprakları geniş dilimli ağaç. 2. Bu ağacın etli, tatlı yemişi (TVS, 2008, s.394).
- Rus, injir, incir "incir; incir ağacı" (Fas. II, s.133; Şip. ,1s.42; SİS, s.198; Dev., s.76).
- Erm. innir "incir" (Aç., s.144).
- Bul. injir "bir yaban armudu türü" (Gab., s.291; Alf., s.105).
- Srp. índžir "incir" (Škal., s.347).
- Mak. incirçiçeği "incir çiçeği" (Nas., s.46).
- Karpuz:** 1. Kabakgillerden, sürüngen gövdeli bir bitki. 2. Bu bitkinin iri ve sulu meyvesi. 3. Karpuz biçiminde yuvarlak ve iri şey (TVS, 2008, s.452).
- Far. karpuz "karpuz" (TMEN, s.1382; Erş., s.198).
- Ar. karbuz, hirbiz, qarbüs, qarabüs "karpuz" (Kun., s.201; TMEN, s.1382; ŞY, s.197, s.280; Ayt., s.84).
- Rus. arbúz, gárbuz, garbúz "karpuz, kabak"; karapúz "tombul, karpuz gibi yuvarlak, şişko; çocuk, yumurcak" (Fas. I, s.83; II, s.193; Şip., s.35,s.114, s.167; Men., s.24; Dev., s.64; RTS).
- Erm. harbuz "karpuz" (Eug. II, s.272).
- Rom. carpuz, carpus, harbuz, harbus "karpuz"; harbuzerie, harbuzesc "bostancı; bostan tarlası" (Mik., s.92; Lok., s.824; Wendt., s.85).
- Bul. karpúz "karpuz"; karpuzciya "karpuz satıcısı" (Lok., s.824; Gab., s.342; Alf., s.130).
- Srp. karpuz, kárpuza "karpuz"; kárpüzī "karpuz renginde" (Mik., s.92; Lok., s.824; Škal., s.398).
- Arn. karpuz, karpús "karpuz" (Mik., s.92; Mey., s.179; Bor., s.77).
- Mak. karpuz, karpus-fermene "karpuz" (Nas., s.35, s.45,s. 92).
- Yun. karpúzi, garpíz "karpuz" (Mik., s.92; Alp.,s.12; Kuk., s.43; Geor., s.47).
- Kavun:** 1. Kabakgillerden, sürüngen gövdeli, iri meyveli bir bitki. 2. Bu bitkinin genellikle güzel kokulu, sulu ve etli meyvesi (TVS, 2008, s.463).
- Far. kavun "kavun" (TMEN, s.2069; Erş., s.203).
- Ar. qāvūn, āvūn "kavun" (Kun., s.198; TMEN, s.2069; ŞY, s.275; Prok. , s.63; Ayt., s.86).
- Erm. kavun "kavun; aptal, akılsız" (Aç., s.172).
- Rus. kavún, kaún "kavun; karpuz; kurutulmuş kavun" (Fas. II, s.154; Şip., s.147, s.173; TMEN, s.2069; Dev., s.77).
- Bul. kavún, kaún "kavun; aptal, yarım akıllı, ahmak"; kadakavón "bir kavun türü"; kaunciya "kavun satıcısı" (TMEN, s.2069; Gab., s.313, s.350; Alf., s.114,s.134).
- Srp. kávuun "kavun" (TMEN, s.2069; Škal., s.403).
- Mak. kavun, kaun "kavun" (Nas., s.45).
- Yun. kavúni "kavun"; kavún-kafalís "aptal; anlayışsız" Kuk., s.38; Geor. 206).
- Kayısı:** 1. Gülgillerden bir ağaç. 2. Bu ağacın açık turuncu renkte, eti sulu, güzel kokulu, tek sert çekirdekli tatlı meyvesi. 3. Beyazı pişmiş, sarısı yarı pişmiş yumurta (TVS, 2008, s.467).
- Far. kaysi, qaysi "kayısı, kuru kayısı" (TMEN, s.1602; Erş., s.244; FTS).
- Ar. qaysi, qisi, Cinab qaysi "kayısı" (Kun., s.214; ŞY, s.298; Ayt., s.86).
- Erm. kayísi "kayısı; kayısı ağacı" (Aç.,s. 162).
- Mac. kajszin, kajszi, kajszin, kajszén, kajszibarack "kayısı" (Mik., s.86; TMEN,s.1602; Kak. ,s.231; MTESz. II, s.309).
- Rom. caís, caísa "kayısı; kayısı ağacı"; caisă "kayısı meyvesi"; caisiü "kayası rengi" (Mik., s.86; Şay. II, s.79; Lok., s.1074; Wendt., s.151, s.154; TMEN,

- s.1602; Kak., s.231; Rol. ,s.135).
- Bul. kaysiya "kayısi; kayısı ağacı" (Mik. , s.86; Lok., s.1012; TMEN, s.1602; Kak. , s.231; Gab., s.317; Alf., s.118).
- Srp. kajisija, káisija "kayısi" (Mik., s.86; Lok., s.1012; TMEN, s.1602; Kak., s.231; Škal., s.385). Arn. kánsi, kajsi "kayısi" (Mik., s.86; Mey., s.174; TMEN, s.1602; Kak., s.231; Bor., s.73; ATS).
- Mak. kaysiya "kayısi" (Nas., s.25, s.43, s.247; Kak. Kül., s.96).
- Yun. kaysi, kaysia, kaísi, kasí "kayısi meyvesi; kaysi ağacı" (Mik., s.86; Mey., s.174; Kuk., s.39; TMEN, s.1602; Kak. , s.231; Geor., s.142; Gia., s.54).
- Kelek:** 1. Olgunlaşmamış ham kavun. 2. Irmaklarda işleyen ve şişirilmiş tulumlar üzerine kurulan bir çeşit sal (TVS, 2008, s.479).
- Ar. kalak "sal" (ŞY, s.307).
- Bul. kélek "bozuk veya olmamış kavun; sığır çanı" (Alf., s.138).
- Yun. kelékkín "olgunlaşmamış kavun veya karpuz" (Gia., s.67).
- Alm. Kelek, Kelik "şişirilmiş deri tulumlar veya kamış destelerinden oluşan bot veya kayık" (Sül.,s.156)
- Ing. kelek, kilet "şişirilmiş deri tulumlar veya kamış destelerinden oluşan bot veya kayık" (Web., s.782; Gat.,s.104).
- Kereviz:** Maydanozgillerden, kökleri ve yaprakları sebze olarak kullanılan kokulu bir bitki (TVS, 2008, s.485).
- Erm. kereviz "kereviz" (Aç., s.359).
- Bul. kerevız "kereviz" (Gran., s.147; Gab., s.359; Alf., s.140).
- Srp. čereviz, čereviz, đeréviz "kereviz" (Mik., s.7; Škal. ,s.190).
- Mak. kyereviz "kereviz" (Nas., s.45).
- Yun. kerevízi "kereviz" (Kuk., s.45).
- Kestane:** 1. Kayıngillerden, iliman iklimde yetişen, 25-30 m kadar boylanabilen, doğramacılıkta kullanılan bir orman ağacı. 2. Bu ağacın yenebilen meyvesi. 3. Kestane rengi (TVS, 2008, s.490).
- Ar. kastana, kastanā "kestane" (Kun., s.221; ŞY, s.306).
- Erm. kestane "kestane" (Aç., s.358).
- Mac. gastanie, kestene "kestane" (Mey.,s. 191; Kak. ,s.236).
- Rom. castană "kestane"; a scoate castanele din spuză (din foc cu mâna altuia) "kardaki kestaneyi başkasının eliyle almak; tehlikeli işleri başkasına yaptırmak" (Mik.,s. 8; Mey.,s. 191).
- Bul. késten "kestane"; kestençiya "kestane pişirip satan"; kestenlık "kestanelik, kestane bahçesi"; kestené-dorú "doru at" (Mik.,s. 8; Mey.,s. 191; Kak.,s. 236; Gran.,s. 183, s.218; Alf.,s. 142).
- Srp. kétsēn, kestenje "kestane"; kesténdžija "kestane pişirip satan kimse, kesteneci" (Mik.,s. 8; Kak.,s. 236; Škal.,s. 407).
- Arn. qeshtene, qestene "kestane; kestane ağacı" (Mik.,s. 8; Mey.,s. 191).
- Yun. kástano, kastania "kestane" (Mik., s.8; Mey.,s. 191).
- Kiraz:** 1. Gülgillerden bir meyve ağacı. 2. Bu ağacın kırmızı ve beyaz renkte, etli, sulu, tek çekirdekli meyvesi (TVS, 2008, s.512).
- Ar. kirāz, karaz, kariz "kiraz" (Kun.,s. 220; ŞY, s.304).
- Erm. kiraz, kilaz "kiraz" (Aç.,s. 363).
- Bul. kereza "küçük taneli bir üzüm türü, kiraz üzümü"; dalbastýka "bir kiraz türü" (Gran., s.114; Alf., s.59,s. 140).
- Arn. cireasă "kiraz"; cireçică "Kiraza" (DP).
- Mak. Kyerez "kiraz" (Nas., s.43). Yun, kerási "kiraz" (Alp., s.16).
- Kişmiş:** Küçük taneli bir tür çekirdeksiz üzüm (TVS, 2008, s.513).
- Ar. kişmiş "kişmiş" (Kun., s.223; ŞY, s.307).
- Rus. kişmiş, kişnéts "üzüm, çekirdeksiz küçük üzüm veya bu üzümün kurusu" (Fas. II, s.243; Şip.,s. 186; SİS,s.234; Men.,s.53; Dev.,s. 81).
- Erm. kişniş "kuru üzüm" (Aç.,s.363).
- Bul. kişmiş, kişniş "genellikle kurutulmuş küçük taneli, hoş kokulu bir üzüm" (Gab.,s.365; Alf.,s. 147).
- Kuş üzümü:** Siyah, çok ufak taneli, çekirdeksiz bir üzüm çeşidi (TVS, 2008, s.554).
- Far. kuş uzümü, kuş yemişi "kuş üzümü" (Erş.

- 241). Bul. kuş uzyún "küçük ve kara bir üzüm türü" (Alf., s.160).
- Limón:** 1. Turunçgillerden, 3-5 m. yükseklikte, kışın yapraklarını dökmeyen, beyaz çiçekli bir ağaç. 2. Bu ağacın sarı renkli, kabuğu; kokulu, suyu ekşi meyvesi (TVS, 2008, s.572).
- Ar. limonduzi, lāymündizi "limon tozu"; lemonāda limonata" (Kun.,s.242; ŞY, s.324).
- Rus. limón "limon" (Şip.,s. 222).
- Erm. ilimon "limon"; ilimonata "limonata" (Aç., s.141).
- Mac. lémony "limon" (Mik., s.17).
- Rom. lămâie "limon"; lămâi "limon ağacı"; limonadă "limonata"; limonagiũ "limonatacı"; limoniũ "limon regi" (Mik., s.17; Lok.,s.1322).
- Çek. limon "limon" (Blaš., s.105).
- Bul. limón "limon ağacı; limon", ilimonáta, ilimunátı "limonata"; limonlíya "limon renkli"; limóntozu "limontuzu"; limónçiçe "limon çiçeği" (Mik., s.17; Lok., s.1322; Gab., s.448; Alf., s.102, s.172).
- Srp. límün "limon"; limúndžik, limúnčić "pe-lin", limúnĩ "limon gibi sarı renk", limúntoz "limon tozu" (Mik., s.17; Lok., s.1322; Škal., s.435).
- It. limone "limon" (Tan., s.710).
- Arn. limón "limon"; limontoz, tozlimon "limontuzu", futi pak lemantoz se bahet ilezetshēm "biraz limontuzu koy da tadı gelsin" (Mey., s.246; Ber., s.60; Bor., s.85).
- Mak. limon "limon"; limonka "küçük limon"; limonliya "limonlu"; limontoz "limontuzu"; limonataciya "limonatacı" (Nas., s.35, s.36, s.43, s.73, s.225).
- Yun. leimuni, lemóni "limon; limon rengi; limon renginde olan"; lemontuzon, lemenontuzon "limon tuzu" (Mik., s.17; Alp., s.11; Kuk.,s. 53; Geor., s.57; Gia.,s. 82).
- Alm. Limon "limon"; Limonade "limonata" (Wah.,s. 1020; Sül.,s.163, s.165).
- Nar:** 1. Nargillerden, yaprakları karşılıklı, çiçekleri büyük, koyu kırmızı renkte, küçük bir ağaç. 2. Bu ağacın kırmızımsı sarı sert bir kabukla örtülü, içinde çok sayıda kırmızımsı sarı sulu taneler taşıyan yuvarlak yemişi (TVS, 2008, s.635).
- Bul. nar "nar meyvesi; nar ağacı"; nardék "nar pekmezi"; narçiçek "lale" (Gab., s.542; Alf., s.197, s.198).
- Srp. nâr "nar" (Škal., s.487).
- Arn. nar "nar" (Mey., s.298).
- Narenciye:** Turunçgiller (TVS, 2008, s.636).
- Ar. lārinc, nārinc "portakal" (Prok.,s. 61).
- Mac. narancs "narenciye" (Mik.,s.32; Mey., s.298; MTESz. II, s.999).
- Rom. nārantă "portakal"; narangiũ "portakal rengi" (Mik.,s.32; Mey., s.298; Lok., s.1555; Rol., s.162).
- Bul. naránca, narénca "portakal; bir kavun cinsi"; nerencien "turuncu rengi" (Mik., s.32; Mey., s.298; Alf., s.197, s.198,s.199).
- Srp. nárاندža, náránča "portakal, narenciye"; nárاندžast, narančast "portakal rengi, turuncu" (Mik., s.32; Škal., s.488).
- Arn. naranç, naranxë, narënxë "portakal; turunç" (Mik., s.32; Mey.,s. 298; Bor., s.98).
- Yun. neránci "narenciye, turunç" (Mik., s.32; Mey., s.298; Alp., s.12).
- Şeftali:** 1. Gülgillerden, ılıman bölgelerde yetişen, 8-10 m yükseklikte, pembe çiçekli bir ağaç. 2. Bu ağacın tatlı ve sulu meyvesi (TVS, 2008, s.788).
- Erm. şeftali "şeftali" (Aç., s.261).
- Rus. şeptalá, şaptalá "şeftali; kuru şeftali veya kayısı" (Fas. IV, s.428; Şip., s.411; SIS, s.575; Dev., s.100).
- Bul. şevteliya "şeftali" (Alf.,s. 292).
- Srp. šeftelija, šeftéli, ševtélija, ševtéli, šeptélija "şeftali" (Mik., s.62; Lok., s. 1755; Škal.,s.582).
- Arn. shefteli "şeftali" (Bor., s.123).

- Mak. şeftaliya "şeftali" (Nas., s.35, s.44).
 Yun. seftéli, saptalú "şeftali"; sefteliá "şeftali ağacı" (Kuk., s.90; Geor.,s.73).
- Şekerpare:** 1. Çok tatlı bir kayısı çeşidi. 2. Bir çeşit hamur tatlısı (TVS, 2008, s.790).
 Ar. şakarlama, şakarlamā "şekerpare" (ŞY, s.236).
 Srp. šećerpára, šekerpára "bir hamur tatlısı, şekerpare" (Škal., s.582).
 Arn. sheqerpare, shiqerpare "şekerpare" (Bor., s.124).
- Turunç:** 1. Turunçgillerden, bütün Akdeniz ülkelerinde yetişen kışın, yaprağını dökmeyen bir ağaç. 2. Bu ağacın portakala benzeyen, suyu acımtırak meyvesi (TVS, 2008, s.863).
 Erm. turunc "turunç"; turunci "turuncu" (Aç., s.138).
 Mac. turuncs "acı portakal, turunç" (Kak., s.403).
 Rom. turungiür "turunç rengi" (Şay. II, s.370; Kak., s.403).
 Bul. torún "bir küçük kavun türü"; turún "turunç, portakal"; turúnç, turuncien "turuncu rengi" (Mik., s.79; Kak., s.403; Gran., s.154; Alf., s.253, s.254).
 Srp. túrundža, túrúndža "turunç bitkisi"; turúndži "turunç rengi" (Mik., s.79; Kak., s.403; Škal., s.626).
 Mak. turunciya, turunç "turuncu"; turunçliya "turunculu" (Nas., s.57, s.225).
 Yun. Turunçi "portakal rengi, turuncu" (Kuk.,s.102; Gia., s.174).
- Üzüm:** Asmanın, taze veya kuru olarak yenilen ve salkım durumunda bulunan meyvesi (TVS, 2008, s.883).
 Çin. wu jí mén "üzüm" (HWC, s.363; TMEN, s.473; Alim.).
 Far. üzüm "üzüm" (TMEN, s.473; Erş., s.33).
 Rus. izyúm "üzüm; kuru üzüm" (Fas. II, s.124; Şip., s.141; TMEN, s.473; SIS, s.91; Men., s.43; Dev., s.76).
 Erm. üzüm "üzüm"; üzümci "Üzümcü" (Aç. 147).
 Mac. szőló "üzüm"; ingurcsia "üzümcü"; (Gom., s.285; Kak., s.144; MTESz. III, s. 794; Lig., s.25, s.28, s.29).
- Bul. gímza "gamze üzümü, şaraplık bir üzüm cinsi"; karáyurék "bir kara üzüm türü"; kará-tumán "bir kara üzüm türü" (Alf., s.53, s.127, s.129).
 Yun. úzo, úzon "üzüm suyu, geleneksel yunan içkisi" (Ahl., s.90; Gia., s.109).
- Vişne:** 1. Gülgillerden, dalı kırmızımtırak, çiçekleri beyaz renkte, kiraza benzer bir ağaç. 2. Bu ağacın daha çok reçel ve şerbet yapılan, kırmızı renkte ekşimtrak meyvesi (TVS, 2008, s.892).
 Ar. fişnā "vişne"; murabba l-fişnā "vişne reçeli" (Kun., s.194; ŞY, s.269; Ayt., s.134).
 Rus. vişnya, vişnyoviy "vişne"; vişnyovka "vişne likörü"; vişennik "vişne bahçesi" (Fas. I, s.325; Şip., s.109; RTS).
 Erm. fişne, fişna "vişne" (Aç., s.376; Eug. I, s.141).
 Rom. vişinā "vişne"; vişin "vişne ağacı"; visinap, visinata "vişne suyu" (Lok., s.2164; ML, s.1433; Rol., s.206).
 Çek. višne "vişne" (Blaš., s.92).
 Bul. vişniya, vişná "vişne"; vişnáp "vişne suyu" (Mey., s.473; Gab., s.132; Alf., s.45).
 Srp. višnjā "vişne"; višnjāb "ekşimsi bir çeşit pelte"; višnjévi "vişne rengi" (Škal., s.641).
 Arn. višj "vişne; kokulu kiraz" (Mey., s.473).
 Yun. fişne, fúsino, visnós, vúsino, vúşino "vişne" (Mey., s.473; Geor., s.198).
- Yamışan:** Muşmula (TVS, 2008, s.903).
 Far. yamişan "döngel, muşmula" (Erş., s.217).
- Yeni bahar:** 1. Mersingillerden, Amerika'nun sıcak bölgelerinde yetişen bir bitki. 2. Bu bitkinin olgunlaştıktan sonra kurutulup bahar olarak kullanılan meyvesi (TVS, 2008, s.924).
 Rom. ienibahar "baharat, sucuklara katılan baharat maddesi" (Lok., s.953).
 Bul. yeni bahár, eni bahár "yeni bahar; baharat" (Mik., s.82; Alf., s.88).
- Yer elması:** 1. Birleşikgillerden, kök sapları yumru durumunda olan bir bitki. 2. Bu bitkinin besin olarak yararlanılan kök sapı (TVS, 2008, s.925).
 Far. yer-alması "yer elması" (TMEN, s.2127).

Erm. yer elması, yerelması "yer elması" (Aç., s.249).

Bul. yer alması "yer elması" (Alf., s.89).

Srp. jeralma "yer elması" (TMEN, s.2127; Škal., s.369).

Yun. ğerelması "tatlı kolokas" (Kuk., s.23; Gia., s.38).

SONUÇ

1. Türkçe Verintiler Sözlüğünde toplamda yirmi yedi sebze türü tespit edilmiştir. Sayısal veri açısından diğer dillere en fazla sayıda geçen sebzeler; patlıcan (13), pırasa ve bamyı (9), kabak ve pancar (8), fasulye ve çükündür (7), karabıt, marul, turp (6)'tur.

2. Sayısal veri açısından diğer dillere en az sayıda geçen sebzeler; Acur, Alabaş, Ali Bey Otu, Hıyar, Benengi, Semizotu (2), domates, patates, sarımsak (3)'tır.

3. Sebze adlarının en fazla sayıda geçtiği diller, Bulgarcada (19), daha sonra Yunanca (17), Ermenice (16), Arnavutça (12), Arapça ve Rusça (10)'dır.

4. Sebze adlarının Çince (1), Fince (1), Urduca (1) ve İtalyanca (1) ile İngilizce (2) ve

Çekce (2)'nin en az sayıda kullanıldığı tespit edilmiştir.

5. Sebzelerden pancar dışında çükündür ve keşir kelimeleri de pancar anlamında kullanılmıştır. Kabak teriminin yanı sıra tarıngı; turp terimi dışında Ali Bey Otu, patates teriminin yanı sıra berengi terimi kullanılmıştır.

6. Türkçe Verintiler Sözlüğünde toplamda kırk bir (42) meyve türü tespit edilmiştir. Meyve adlarının sayısal veri açısından en fazla geçtiği diller; Bulgarca (29), Sırpça (24), Ermenice (22), Yunanca (22), Arapça (21), Makedonca- Rusça- Romanca (18), Arnavutça (16), en az sayıda yer aldığı diller ise, Çince (1), Çekçe (3), İngilizce (3), Almanca (3)'dır.

7. Sayısal veri açısından diğer dillere en fazla sayıda geçen meyveler; Limon (13), Bostan (12), Bey armudu (11), Karpuz (10), Vişne (9), Kestane, Kavun, Dut, Armut (8), Hurma, Nar, Şeftali, Kayısı (7); en az sayıda geçenler ise, Akdut (1), Altınbaş (1), Ananas (1), Kuş Üzümü (1), Yamışan (1); Banana (2), Çavuş üzümü (2), Hindistan Cevizi (2), Yeni bahar (2)'dir.

SEBZELER	Ar.	Fars.	Mac.	Fin.	Mak.	Rus.	Çek.	Erm.	Rom.	Bul.	Srp.	Arn.	Yun.	İng.	Çin.	Ur.	İt.	Toplam
Acur													+					1
Alabaş										+								1
Ali bey otu										+								1
Bamya		+			+	+			+	+	+	+	+	+				9
Berengi						+									+			2
Çükündür	+	+						+		+	+		+			+		7
Domates					+					+			+					3
Fasulye	+		+					+	+	+		+	+					7
Hıyar	+							+										2
İspanak								+	+			+	+					4
Kabak	+	+	+	+		+		+		+			+					8
Karnabit	+							+	+	+		+	+					6
Keşir										+								1
Labada						+	+		+	+								4
Lahana	+				+	+		+		+	+	+	+					8
Marul								+	+	+	+	+	+					6
Pancar	+	+			+			+	+	+		+	+					8
Patates	+							+					+					3
Pathican	+		+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			+	13
Pazı								+		+	+	+	+					5
Pırasa	+		+			+		+	+	+	+	+	+					9
Roka												+	+					2
Sarımsak		+				+					+							3
Semizotu								+		+								2
Soğan		+	+					+		+	+							5
Taramgu						+												1
Turp		+	+		+	+		+		+								6
Toplam	10	7	6	1	7	10	2	16	9	19	9	12	17	2	1	1	1	

Tablo 1. Sebze Adları Tablosu

MEYVE LER	Ar .	Fars .	Mac. .	Mak .	Rus. .	Çek. .	Erm. .	Rom .	Bul. .	Srp .	A r n .	Yun. .	F r .	İng. .	Alm .	Çin. .	İt. .	Top lam	
Akdut								+										1	
Altınbaş										+								1	
Ananas					+													1	
Armut	+	+	+		+		+		+	+		+						8	
Asma	+			+				+	+	+		+						6	
Ayva	+			+	+		+		+	+								6	
Bal Kabağı				+					+		+	+						4	
Banana								+									+	2	
Bey Armudu	+	+		+	+	+	+	+					+	+	+		+	11	
Bostan	+			+	+		+	+	+	+	+	+	+	+			+	12	
Can Eriği	+			+					+			+						4	
Çavuş Üzümü					+				+									2	
Çilek	+	+	+				+				+							5	
Dut		+		+	+			+	+	+	+	+						8	
Düvlek			+		+			+		+								4	
Elma		+	+					+	+	+	+							6	
Enginar	+						+	+	+		+	+						6	
Erik		+	+		+		+		+									5	
Havuç				+			+		+			+						4	
Hindistan Cevizi							+			+								2	
Hurma	+			+	+			+	+	+	+	+						8	
İncir				+	+		+		+	+								5	
Karpuz	+	+		+	+		+	+	+	+	+	+						10	
Kavun	+	+		+	+		+		+	+		+						8	
Kayısı	+	+	+				+	+		+		+						7	
Kelek	+								+			+		+	+			5	
Kereviz				+			+		+	+		+						5	
Kestane	+		+				+	+	+	+	+	+						8	
Kiraz	+			+			+				+							4	
Kışmış	+				+		+		+									4	
KuşÜzümü		+																1	
Limon	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			+		+	13	
Nar	+		+	+				+	+	+	+	+						8	
Narenciye	+		+					+	+	+	+	+						7	
Şeftali				+	+		+		+	+	+	+						7	
Şekerpare	+									+	+							3	
Turunç			+	+			+	+	+	+								6	
Üzüm		+	+		+				+			+				+		6	
Vişne	+				+	+	+	+	+	+	+	+						9	
Yamışan		+																1	
Yeni bahar								+	+									2	
Yer elması			+				+		+	+		+						5	
Toplam		21	13	12	18	18	3	22	19	29	24	1	22	2	3	3	1	4	

KAYNAKÇA VE KISALTMALAR

- Aksan, D. (2006). *Türkçenin Sözcükleri*. Ankara: Engin Yayınevi.
- Alkayış, F.(2007). *Türkiye Türkçesinde Bitki Adları*. Doktora Tezi, Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri.
- Alkayış, F. (2009). "Türkçede Kullanılan Alıntı Bitki Adları". *Turkish Studies, International Periodical For The Languages Literature And History of Turkish or Turkic*, Volume 4/4, Summer. 71-92.
- Bayrak, Ö.(2005). *Tarihi Türk Lehçelerinde Bitki İsimleri*, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Bayraktar, N. (2006). *Dil Bilimi*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Bulut, S. (2018). "Eski Uygur Türkçesinde Türkçe Bitki Adlandırmaları-1: Yiyecek- İçecek Olarak Kullanılan Bitkiler". *Türk Uluslararası Dil, Edebiyat ve Halkbilimi Araştırmaları Dergisi*, Yıl: 6, S: 12: 562-588, ISSN: 2147-8872.
- Ebcioğlu, N. (2009). *Bitki Adları Sözlüğü*. İstanbul: İnkılâp Kitabevi.
- Efe, K.(2012). *Türkiye Türkçesi Ağızlarında Bitki ve Hayvan İsimleri*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili Anabilim Dalı, Ankara.
- Güneş, B.(2018). "Derleme Sözlüğü'ne Göre Trabzon, Rize ve Artvin İllerine Ait Bitki Adlarının Kavram Düzeyi". *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi / The Journal Of International Social Research*. C/S.11 (56). http://dx.doi.org/10.17719/jisr.201856_38975, ISSN:1307-9581.
- Gürlek, M. (2011). "èAlâ'im-i Cerrâhîn'de Geçen Bitki Adları". *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, ISSN: 1308-9196, Yıl: 4, Sayı: 7, Aralık, 123-145.
- Kutlar, Hatice (?). Sırpa-Hırvatça'daki Türkçe Unsurlar, *Basılmamış Bitirme Tezi*, Ege Üniversitesi, İzmir.
- Küçükler, P. (2010). "Lügat-i Müşkilât-ı Eczâ'da Türkçe Bitki Adları". *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, Volume 3/11, Spring, 401-415.
- Önler, Z. (1990). "XIV. ve XV. Yüzyıl Anadolu Türkçesi Botanik Terimleri". *Journal of Turkish Studies*, Volume 14, Harvard University, 357-392.
- Özkan, Ş. (2012). *Anadolu Türk Folklorunda Bitki Adlarının Veriliş Hikâyeleri Üzerine Bir İnceleme*, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Halk Edebiyatı Bilim Dalı, Konya.
- Telli, B. (2015). "Ondokuzuncu Yüzyıl Osmanlı Dönemi Tıp, Ecza Kitabı: Kenzû's-Sıhhatü'l-Ebdâniyye Eser-i Mürşid-i Osmaniyye'de Bitki Adları". *Kesit Akademi Dergisi-The Journal of Kesit Academy*, Yıl: 1, Sayı: 1, Eylül, 96-116.
- Uçar, İ. (2012). "Türkiye Türkçesinde Organ Adlarıyla Oluşturulmuş Bitki Adları". *TÜBAR XXXII, Güz*.
- Ulutürk, B. (2015). "Kıpçak Türkçesi Sözlüğündeki Meyve Vermeyen Ağaç Adları Üzerine Bir İnceleme". *TDAY-Belleten*, 63/2, 197-208.
- Zülfikar, H. (2011). *Terim Sorunları ve Terim Yapma Yolları*. Ankara: TDK Yay.

Eser Kısaltmaları

- Aç. AÇARYAN, R. A (1902). *Eminyan atskakrağan joğovatsoi*. Moskova
- Ahl. AHLADİ, E. (1998). *Odünçleme Süreci ve Dilbilimsel Görünümleri: Türkçe ve Yunancada ödünçlemeler*. Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, s.148.
- Alf. GRANNES, A., Hauge, K.R., Süleymano va, H. (2002). *A Dictionary of Turkisms in Bulgarian*, Oslo, s. 583
- Alim. İNAYET, A. (2000). "Doğrudan ve Dolaylı Olarak Çinceye Geçen Türkçe Kelimeler Üzerine", 4. Uluslararası Türk Dili Kurultayı,

- Alp. Çeşme.
ALPER, H. S. (1938). *Alper's Vocabulary*, Larnaca, s. 20.
- ATS. DİŞÇİ, R. (1995). *Sözlüklü Pratik Konuşma Kılavuzu, Türkçe-Arnavutça, Arnavutça-Türkçe*. İstanbul, s.322.
- Ayt. AYTAÇ, B. (1994). *Arap Lehçelerindeki Türkçe Kelimeler*. İstanbul, s. 159.
- Bak. BAKOS, F.(1982). *A Magyar Szókészlet Roman Elemeinek Története*. s. 560.
- Ber. BERBERİ, D. (1964). *Phonological and Morphological Adaptation of Turkish Loanwords in Contemporary Albanian Geg Dialect of Kruja: A Synchronic Analysis*, Basılmamış Doktora Tezi, Indiana University, s.253.
- Blaş. BLAŠKOVİC, J. (1957-1960). "Çek Dilinde Türkçe Kelimeler", VIII. Türk Dil Kurultayında Okunan Bilimsel Bildiriler, Ankara, s. 87-112.
- Bor. BORETZKY, N. (1976). *Der türkische Einfluss auf das Albanische, Teil 1:Phonologie und Morphologie der albanische Turzismen*. Wiesbaden, 279 s.; *Der türkische Einfluss auf das Albanische, Teil 2: Wörterbuch der albanischenTurzismen*. Wiesbaden, s. 224.
- Çal. ÇALIŞKAN, A. M. (1996). *İngilizce, Fransızca, Almanca, İtalyanca, İspanyolca ve Portekizcede Arapça, Farsça ve Türkçe Asıllı Kelimeler*. İstanbul.
- Dev. DEVLETOV, R. R.: (2001). *Tyurkizmi v ukrayns'kiy ta rosinys'kiy movah (Tyurkizmi v ukraynskom i russkom yazıkah)*. Simferopol' .
- Dur. KUNDAKÇI, D. (1978). "İtalyancadan Türkçeye, Türkçeden İtalyancaya Geçmiş Sözcükler Üstüne", İtalyan Filolojisi, X-, s. 11, 135-153.
- Erş. FARD, A. E. (?). *Turkish Lexicon in Persian Literature*, Erdebil.
- Eug. SLUSZKIEWICZ, E. (1939-1949). "Remarques sur la langue turque des Arméniens et sur les emprunts turcs de l'arménien, I-II", RO XIV, s.136-154, Krakow XV, s. 268-320.
- Fas. FASMER, M. (1950-1958). *Russisches Etymologisches Wörterbuch I-IV*, Heidelberg
- FTS. OLGUN, İ. ve DRAHŞAN, C. (1984). *Farsça-Türkçe Sözlük*, Ankara.
- Gab. GABEROV, İ.(1998). *Reçnik na Çujdite Dumi v Bilgarskiy*, Sofia.
- Gat. GATENBY, E. V. (1954). "Material for a Study of Turkish Words in English", *Atatürk Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Dergisi*, XII, s. 90.
- Geor. GEORGİADİS, P. (1974). *Die lautlichen Veraderungen der türkischen Lehnwörter im Griechischen. Inaugural-Dissertation zur Erlangung des Doktorgrades der philosophischen Fakultät der Ludwig-Maximilian-Universität zu München*, Basılmamış Doktora Tezi, Münih.
- Gia. GİAGKOULLİS, K. (1994). *Leksiko Etimologiko kai ermnieütiko tis kupriakis dialektoi*. Strovolos-Lefkoşe.
- Gk. Türkçenin komşu dillere biçim veya anlamca farklı olarak birkaç kere verdiği pek çok söz bulunmaktadır. Kullanılan kaynakların hepsi, değişik ölçülerde ayrı ayrı maddebaşları olarak verilmiş dal biçimlerle doludur. Gereksiz yere madde başlarının sayısını arttıracak olan bu sözlerin veya türevlerinin aynı maddede birleştirildiği, ayrıca, sözlük hazırlayıcısının

- kendi görüşlerini yansıttığı yerleri bildirir.
- Gom. GOMBOCZ, Z. (1908). *Honfoglaláselőtti Török Jövevényiszaváink*. Budapest.
- Gran. GRANNES, Alf. (1996). *Turco-Bulgarica, Articles in English and French concerning Turkish influence on Bulgarian*, (I-VII+320), Wiesbaden.
- HWC. HANYU Wailai, C. (1984). Shanghai.
- İUL. SARHİNDİ, V. (1979). *İlmi Urdu Lugat*. Lahor.
- Kak. KAKUK, S. (1973). "Rescherches sur l'histoire de la langue Osmanlie des XVII sciecles, Les elements osmanlis de la langue hongroise", BOH XIX, Budapest.
- Kuk. KUKKİDİS, K. (1960). *Leksilogion Ellinikon Lekseon Paragomenon ek tis Tourkikis*. Atina.
- Kun. HALASI-KUN, T. (1969-1973). "The Ottoman Elements in the Syrian Dialects". AO 1, s. 14-91, AO5, s. 17-95, AO7, s. 117-267.
- Lig. LİGETİ, L. (1986). *A magyar nyelv török kapcsolatai a honfoglalás előtt és a Arpád-korban*. Budapest.
- Lit. LİTTRE, E.(1959). *Dictionnaire de la Langue Française, I-VII*, Gallimard/Hachette.
- Lok. LOKOTSCH, K.(1927). *Etymologisches Wörterbuch der europäischen (germanischen, romanischen und slavischen) Wörter orientalischen Ursprungs*. Heidelberg.
- Men. MENDEKİNOVA, R. T. (1994). *Perečen tyurkizmov v yazıke proyzedeniy ruskih pisatey- Slovar sravoçin respublikanskiy izdatel'skiy kabinet ministerstvo obrazovaniya respubliki*. Kazahstan/ Almati.
- Mey. MEYER, G.: *Etymologisches Wörterbuch der Albanesischen Sprache*.(1891). Viyana.
- Mfö. ÖNER, M., ÖNER, F. (2004). "Fincedeki Türkçe Sözcükler", Türkçenin Dünya Dillerine Etkisi, V. Lefke Edebiyat Buluşması, Ankara, ÖNER, M., ÖNER, F.(2005). "Fin Destanı Kalevela'daki Türkçe Alıntılar Üzerine", VI. Uluslararası Türk Kültürü Kongresi, Ankara.
- Mik. MİKLOSİCH, F. (1890). *I. Die Türkischen Elemente in den südost- und osteuropäischen Sprachen (Griechisch, Albanisch, Rumunisch, Bulgarisch, Serbisch, Kleinrussisch, Grossrussisch, Polnisch)*. Viyana, 194
- ML. MEYER-LÜBKE, W. (1935). *Romanisches Etymologisches Wörterbuch*, Heidelberg.
- MTESz. Benkó L., KISS L. (1967-1976). *Papp László A Magyar nyelv történeti-etimológiai szótára I-IV*. Budapest.
- Muh. CANAB, M. B. C. (1966). "Cezayir Konuşma Dilinde Muhafaza Edilen Türkçe ve (Türkçe aracılığı ile gelen) Farsça Kelimeler". (Çev. A. Ateş). TDAYB-1967, Ankara. 157-213.
- Muin. MUİN, M. (1381). *Ferheng-i Farisi I-VI*, Tahran.
- Nas. OLİVERA Y. N. (2001). *Tyurskite leksiçki elementi vo makedonskiot yazik*. Üsküp.
- Prok. PROKOSCH, E.(1983). "Osmanisches Wortgut im Sudan-Arabischen", Berlin, s.75. PROKOSCH, E.(1983). "Osmanisches Wortgut im Agyptisch-Arabischen", Berlin; PROKOSCH, E.(1991). *Zum osmanisches Wortgut im arabischen Dialekt von Amman*", Materialia Turcica 15, PROKOSCH, E.(1997). "Ottoman Loanwords in Jordanian Arabic", Grazer Linguistische Studien 48, Herbst.
- Rol. ROLLET, J. (1996). *Les Turcismes en Serbo-Croate, Bulgare, Grec, Roumain et Hongrois*, Istanbul.
- RTS. MUSTAFAYEV, M. E. ve ŞERBİNİN, V. G. (1972). *Rusça-Türkçe*

- SİS. SÖZLÜK. Moskova. SPIRKİN, A.G., AKÇURİN, I. A., KARPİNSKAYA, İ. A. (1980). *Slovar' inostrannih slov russkiy yazık*, Moskova.
- Skal. SKALVIČ, A. (1985). *Turcizmi u srpskohroatskom jeziku*, Sarajevo.
- Şay. ŞAİNEANU, L. (1900). *Influenta orientala asupra limbei ti culturei romane, I-III*, Bucureşti.
- Şip. ŞİPOVA, E. N.(1976). *Slovar' tyurkizmov v russkom yazıke*. Alma-Ata.
- ŞY. ŞAMİL, F. Y. (1984). *Arapçanın Muhtelif Lehçelerinde Türkçe Unsurlar*. İstanbul Üniversitesi, Basılmamış Doktora Tezi, İstanbul.
- Tan. TANIŞ, A. (1986). *İtalyanca / Türkçe Sözlük, Dizionario Italiano / Turco*. İstanbul: İnkılâp Yayınları.
- Tek. TEKCAN, M. (2004). "Urducadaki Türkçe Sözcükler ve Bunların Tematik İncelemesi", *Türkçenin Dünya Dillerine Etkisi*, V. Lefke Edebiyat Buluşması, Ankara, s. 75-91.
- TMEN. DOERFER, G. (1963-1975). *Türkische und Mongolische Elemente im Neopersischen I - IV*, Wiesbaden.
- Web. *Webster's Encyclopedic Unabridged dictionary of the English Language*, Gramercy Books. (1989). New York Avenel, New Jersey.
- TVS. KARAAĞAÇ, G. (2008). *Türkçe Verintiler Sözlüğü*. Ankara: TDK Yay.
- Wendt. WENDT, H. F. (1960). *Die Türkischen Elemente im Rumanischen*, Berlin.

Dil Kısaltmaları

Alm.	Almanca
Ar.	Arapça
Arn.	Arnavutça
Bul.	Bulgarca
Çek.	Çekçe
Çin.	Çince
Erm.	Ermenice
Fars.	Farsça
Fr.	Fransızca
İng.	İngilizce
İt.	İtalyanca
Mac.	Macarca
Mak.	Makedonca
Rus.	Rusça
Rom.	Romanca
Srp.	Sırpça
Yun.	Yunanca

Citation Information/Kaynakça Bilgisi

Soydan, S. ve Battal, İ. (2019). Türkçe Verintiler Sözlüğünde Sebze ve Meyve Adları, *Jass Studies-The Journal of Academic Social Science Studies*, Doi number:<http://dx.doi.org/10.9761/JASSS7946>, Number: 74 Spring 2019, p. 165-185.

